

Stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski
W sprawie zasad wyliczania średniej kwoty bazowej (Kbk) na potrzeby realizacji
Funduszu Sołeckiego

Podjęte 11 września 2019 roku

Funkcjonujący od 2009 roku Fundusz Sołecki, pełni bardzo ważną i pożyteczną rolę w wiejskich społecznościach lokalnych. Ta istotna formuła budżetu partycypacyjnego, która na podstawie decyzji podejmowanych przez zebranie wiejskie, podejmuje decyzje na co mają zostać wykorzystane wyodrębnione środki finansowe.

Fundusz Sołecki przez lata realizacji zyskał wśród gmin wiejskich dużą popularność, co potwierdza fakt, że jest on wyodrębniany w ponad 70% gmin posiadających sołectwa. Efektywność projektów realizowanych w ramach Funduszu jest nie do przecenienia. Działania te stymulują aktywność społeczności wiejskich, które tym samym realizują ważne społecznie przedsięwzięcia na terenie sołectwa. Są to przykłady inicjatyw, z którymi mieszkańcy identyfikują się najbardziej, które często są niedostrzegalne z perspektywy władz lokalnych.

Doceniając wielką wagę realizacji powyższych działań, wyodrębnienie Funduszu Sołeckiego z budżetu gminy jest dla niej określonym wyzwaniem finansowym. Na podstawie ustawy, określone zostały zasady partycypacji Budżetu Państwa w realizacji zadań wynikających z tego mechanizmu, polegające na zwrocie części zaangażowanych w niego środków. I tak najzamożniejsze gminy mogą liczyć na zwrot do 20% poniesionych kosztów, nieco niżej plasowane do 30%, a te najuboższe na 40%.

O poziomie zwrotu decyduje wyliczona średnia kwota bazowa w kraju Kbk. Podstawę do wyliczenia średniej kwoty bazowej w kraju stanowią wykonane **dochody bieżące**, wykazane za rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata, w sprawozdaniach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, których obowiązek sporządzania wynika z przepisów o finansach publicznych w zakresie sprawozdawczości budżetowej, z uwzględnieniem korekt złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych w terminie do 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy.

Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski stoi na stanowisku, aby średnią kwotę bazową wyliczać na poziomie dochodów własnych JST, nie uwzględniając do tego dochodów wynikających z subwencji ogólnej, dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków, jakie gminy otrzymują w ramach realizowanych programów, które uzyskały dofinansowania z budżetu UE. Takie rozwiązanie jest zgodne ze zmianami w zakresie obliczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia wskazanego w art. 243 ustawy o finansach publicznych po zmianach. Wydatki poniesione na realizację zadań w ramach wyodrębnionego Funduszu Sołeckiego, pochodzić będą z budżetu gminy z jej dochodów własnych. Uważamy, że angażowanie do wyliczenia innych dochodów, których i tak nie będzie można angażować do realizacji Funduszu, stanowi nieścistość i nie odzwierciedla realnego kształtu potencjału finansowego jednostki. Proporcje dochodów własnych i dochodów wynikających z subwencji, dotacji oraz środków z budżetu UE, w różnych jednostkach mogą wyglądać bardzo różnie.

Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski stoi na stanowisku, że uwzględnienie powyższych zmian, może znieść istotną barierę podjęcia decyzji o wyodrębnieniu Funduszu Sołeckiego, szczególnie dla najuboższych jednostek w Polsce. Może to skutkować jeszcze większym zaangażowaniem społecznym, szczególnie tam, gdzie jest to najbardziej potrzebne.